

V Štrasburgu 18. 4. 2023
COM(2023) 212 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o jednotnom mechanizme dohľadu zriadenom v súlade s nariadením (EÚ) č. 1024/2013

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o jednotnom mechanizme dohľadu zriadenom v súlade s nariadením (EÚ) č. 1024/2013

1. Úvod

1.1. Ciele správy

Jednotný mechanizmus dohľadu (JMD) bol zriadený v novembri 2014 ako prvý kľúčový krok smerom k bankovej únii s cieľom zabezpečiť vysokokvalitný dohľad nad úverovými inštitúciami v EÚ, vykonávať politiku EÚ týkajúcu sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami logickým a účinným spôsobom a dôsledne uplatňovať jednotný súbor pravidiel. JMD bol koncipovaný ako nová integrovaná architektúra spájajúca Európsku centrálnu banku (ECB) ako nadnárodný orgán a príslušné vnútroštátne orgány v členských štátoch, ktoré patria do eurozóny, a v členských štátoch, ktoré s ECB uzatvorili dohodu o úzkej spolupráci.

Fungovanie JMD a jeho zodpovednosti sú založené na nariadení, ktorým sa ECB poveruje úlohami dohľadu [nariadenie (EÚ) č. 1024/2013 (ďalej len „nariadenie o JMD“)]. V tomto nariadení sa vyžaduje, aby Komisia¹ každé tri roky vykonala rozsiahle preskúmanie celkového uplatňovania nariadenia o JMD. Cieľom preskúmania je identifikovať prípadný účinok na riadne fungovanie vnútorného trhu.

Prvé preskúmanie bolo dokončené v roku 2017 a správa Komisie bola uverejnená v októbri 2017². Druhé preskúmanie malo byť dokončené v roku 2020, pre pandémie ochorenia COVID-19 a prioritizáciu práce na balíku opatrení v oblasti bankovníctva z roku 2021 však bolo odložené do roku 2022. Komisia teraz uverejňuje svoju správu o druhom preskúmaní.

1.2. Rozsah preskúmania

Preskúmanie nadväzuje na zistenia uvedené v správe z roku 2017 o preskúmaní JMD, aby bolo možné posúdiť, či sa náležite riešili nedostatky zistené v tom čase. Vztahuje sa aj na oblasti patriace do rozsahu mandátu uvedeného v článku 32 nariadenia o JMD, ktoré neboli posúdené v rámci preskúmania v roku 2017, pretože v tom čase neboli k dispozícii dostatočné informácie na vyvodenie záverov (napríklad neexistovali žiadne prípady dohôd o úzkej spolupráci, ktoré by sa dali preskúmať). Okrem toho sa preskúmanie zameriava na špecifický vývoj s vysokou prioritou a riziká pre finančnú stabilitu bankového sektora, konkrétne na:

- posúdenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti – dôležitý nástroj dohľadu, ktorý predstavuje veľkú časť rozhodnutí prijatých Radou guvernérov ECB v oblasti bankového dohľadu,

---

¹ Článok 32 [nariadenia o JMD](#).

² [Správa z roku 2017 o preskúmaní JMD](#).

- riziká súvisiace s klimatickými faktormi a faktormi environmentálneho, sociálneho a správneho dosahu – zmena klímy si vyberá čoraz väčšiu daň v oblasti hospodárstva a v nadchádzajúcich rokoch by mohla predstavovať hlavnú hrozbu pre finančnú stabilitu,
- riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu – tento bod má v politickej agende EÚ vysokú prioritu,
- skupiny tretích krajín v kontexte po brexite – výzva pre dohľad vyplývajúca z toho, že si veľa veľkých bánk z tretích krajín zriaďuje nové dcérske spoločnosti v EÚ,
- IKT a kybernetické riziko – vzhľadom na väčšiu digitalizáciu finančných služieb a veľmi napätú geopolitickú situáciu.

Proces preskúmania pozostával: i) zo sekundárneho výskumu; ii) zo vstupných informácií z JMD; iii) z neformálnych vypočítí so všetkými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zúčastňujúcimi sa na JMD, ako aj s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi EÚ, ktoré sa na JMD nezúčastňujú. iv) z neformálnych vypočítí s Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA) a Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií (SRB); v) z neformálnych rokovaní so zainteresovanými stranami z odvetvia.

V rámci sekundárneho výskumu preskúmala Komisia viacero verejne dostupných dokumentov, ako aj dokumentov poskytnutých ECB (napríklad príručky, postupy a prezentácie). Počas procesu uskutočnila aj početné diskusie so zamestnancami ECB vrátane návštevy v priestoroch ECB.

Na neformálnych stretnutiach so zástupcami všetkých 21 príslušných vnútroštátnych orgánov, ktoré sa zúčastňujú na JMD alebo majú dohodu o spolupráci s JMD, sa poskytla užitočná spätná väzba o celkovom súčasnom stave JMD z pohľadu príslušných vnútroštátnych orgánov, o činnostiach JMD a o prioritných oblastiach, ktoré patria do rozsahu preskúmania. Okrem toho bolo užitočné vypočít si na neformálnych stretnutiach so zástupcami šiestich príslušných vnútroštátnych orgánov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na JMD, ich pohľad na spoluprácu s JMD.

Komisia sa stretla aj s niekoľkými organizáciami z odvetvia³ s cieľom prediskutovať ich názory na fungovanie JMD a prioritné oblasti patriace do rozsahu preskúmania.

1.3. Hlavné informácie a štruktúra správy

Na základe preskúmania Komisia dospela k záveru, že JMD celkovo funguje dobre. Stal sa vyspelým, etablovaným orgánom dohľadu, ktorý plní ciele stanovené pri jeho zriadení. Pomáha zabezpečiť, aby boli banky dobre pripravené a kapitalizované na hospodársku a finančnú krízu. Poskytuje aj kvalitný a proaktívny bankový dohľad, ktorý sa rýchlo prispôsobuje výzvam v oblasti dohľadu, ako sa preukázalo počas krízy spôsobenej pandemiou ochorenia COVID-19. Spolupráca v rámci JMD medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi funguje dobre. Rovnako pozitívna je aj spätná väzba na fungovanie úzkej spolupráce.

Správa má túto štruktúru: Oddiel 2 ponúka historický pohľad na dohľad EÚ a na fungovanie JMD a jeho vývoj smerom k vyspelému, etablovanému orgánu dohľadu. Oddiel 3 sa zameriava

³ Uskutočnili sa diskusie s hlavnými bankovými združeniami aktívnymi na európskej úrovni, ako je Európska banková federácia, Združenie pre finančné trhy v Európe, Európske združenie sporiteľní, Európska asociácia verejných bánk a Európska federácia stavebných sporiteľní.

na aspekty spolupráce, ktoré sú základnými prvkami JMD. V oddiele 4 sa skúma kvalita a účinnosť činností dohľadu, najmä z hľadiska nedávnej krízy spôsobenej pandemiou ochorenia COVID-19, vojny na Ukrajine a vznikajúcich rizík. Oddiel 5 sa zaoberá účinkom JMD na fungovanie vnútorného trhu. Napokon sú v oddiele 6 zhrnuté závery preskúmania.

2. Historické hľadisko a opatrenia prijaté v nadväznosti na predchádzajúcu správu

2.1. Prehľad

Vytvorením JMD v roku 2014 sa významne zmenil spôsob vykonávania bankového dohľadu v eurozóne. Po prijatí nariadenia o JMD v roku 2013 a po preskúmaní kvality aktív významných bánk v eurozóne v roku 2014 ECB prevzala zodpovednosť za dohľad nad úverovými inštitúciami zriadenými v bankovej únii. Vykonáva priamy dohľad nad významnými inštitúciami: od 1. januára 2023 sem patrí 111 bánk v krajinách zúčastňujúcich sa na bankovej únii. Uvedené banky, nad ktorými sa vykonáva priamy dohľad, predstavujú 82 % celkových bankových aktív v zúčastnených krajinách⁴. Dohľad nad menej významnými inštitúciami vykonávajú príslušné vnútroštátne orgány pod dohľadom ECB. Okrem toho má ECB výlučnú právomoc prijímať všetky rozhodnutia, ktoré sú potrebné v súvislosti so spoločnými postupmi uplatniteľnými na významné inštitúcie, ako aj menej významné inštitúcie (ako je povolenie a kvalifikované účasti). ECB si takisto ponecháva právomoc vykonávať priamy dohľad nad ktoroukoľvek menej významnou inštitúciou s cieľom zaručiť dôsledné uplatňovanie vysokej úrovne dohľadu v bankovej únii⁵. Tento rámec sa opiera o silný ústredný orgán – bankový dohľad ECB – a o bezproblémovú koordináciu a spoluprácu medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Zriadenie JMD si vyžiadalo novú štruktúru riadenia a nové procesy a nástroje, ako aj rozvoj nového spôsobu uvažovania o bankovom dohľade. Počas niekoľkých prvých rokov musela ECB vypracovať svoj vlastný súbor pravidiel pre dohľad s cieľom vykonávať vysokokvalitné postupy dohľadu.

V októbri 2020 ECB zaviedla zmeny vo vnútornej organizácii bankového dohľadu ECB. Príslušné vnútroštátne orgány, ako aj ostatné zainteresované strany poukázali na to, že vďaka reorganizácii sa zlepšil spôsob, akým JMD vykonáva svoje činnosti dohľadu, a jeho schopnosť dosiahnuť pokrok a prispôsobiť sa výzvam.

Tieto zmeny znamenajú ďalší posun smerom k posilnenému dohľadu založenému na hodnotení rizika a posilnenie stratégie dohľadu, funkcie riadenia rizík a úlohy tematických preskúmaní v rámci dohľadu, ktoré sú koordinované centrálné. Cieľom bolo zabezpečiť účinnejší dohľad a väčší súlad výsledkov v oblasti dohľadu a zlepšiť transparentnosť a predvídateľnosť opatrení v oblasti dohľadu.

2.2. Opatrenia nadväzujúce na predchádzajúce zistenia

---

⁴ Zoznam dohliadaných subjektov (najnovšia verzia z januára 2023) je dostupný tu: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/html/index.sk.html>.

⁵ Článok 6 [nariadenia o JMD](#).

Komisia preskúmala opatrenia, ktoré ECB prijala na riešenie zistení uvedených v správe z roku 2017 o preskúmaní JMD, a zistila, že sú celkovo účinné. Najvýznamnejšie sa uvádzajú a posudzujú ďalej, ostatné sú zahrnuté vo vyhradených oddieloch v správe (napr. posúdenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, spolupráca v rámci JMD)⁶.

Pokiaľ ide o **schvaľovanie interných modelov**, v správe z roku 2017 o preskúmaní JMD sa uviedlo komplexné posúdenie procesu schvaľovania nových modelov zo strany ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov (ďalej len „proces schvaľovania modelov“) a prebiehajúce preskúmanie existujúcich modelov (cielené preskúmanie interných modelov – TRIM). Spomenulo sa v nej aj oneskorenie v schvaľovaní modelov z dôvodu vytvorenia funkcií schvaľovania a preskúmania modelov, ktoré v počiatočnej fáze potenciálne predĺžilo trvanie schvaľovania. V tom čase bol JMD presvedčený, že bude schopný riešiť nevybavené veci v budúcnosti. Odvtedy JMD zaviedol procesy na zjednodušenie vyšetrovania modelov a procesu schvaľovania modelov. Patria sem i) nový rámec intenzity pre vyšetrovanie modelov a ľahší proces schvaľovania v prípade menej závažných požiadaviek na základe programu opravy orgánu EBA založenom na interných ratingoch; ii) schvaľovanie žiadostí týkajúcich sa nového vymedzenia zlyhania prostredníctvom posúdení na diaľku; iii) integrácia niektorých žiadostí o schválenie modelu do rozsahu vyšetrovaní TRIM; iv) prioritizácia, od roku 2021 podľa kreditného rizika, posudzovania žiadostí o schválenie týkajúcich sa vykonávania nových regulačných produktov orgánu EBA, ktoré by sa mohli posúdiť prostredníctvom vyšetrovania interných modelov. Tieto iniciatívy pomohli vyriešiť niektoré z obáv súvisiacich s trvaním schvaľovania modelov.

Uznáva sa však nedostatočná kapacita na úrovni JMD, pokiaľ ide o spracúvanie žiadostí o model a žiadostí o zmenu, pre nedostatok zdrojov a v niektorých oblastiach nedostatok osobitných zručností (napr. modely trhového rizika), čo stále vedie k oneskoreniu. Tento aspekt zdôraznili zainteresované strany z odvetvia a samotná ECB. V posledných rokoch prispel k oneskoreniam v schvaľovaní modelov aj počet žiadostí o model predložených novozaloženými bankami v tretích krajinách po brexite.

Okrem toho v niektorých prípadoch banky, ktoré požiadali o schválenie modelu, oznámili orgánu krátko pred začatím preskúmania modelu orgánom, alebo dokonca na začiatku preskúmania, že nedokončili zavádzanie modelu podľa očakávania. Viedlo to k zrušeniu misií a neschopnosti JMD v krátkom čase prerozdeliť zdroje na iné misie.

Táto oblasť zostáva kritickou, pretože oneskorenia v procese schvaľovania môžu viesť k používaniu nevhodných modelov alebo k podceneniu rizika. Pre orgán dohľadu je však ťažko realizovateľné, aby mal dostatočné zdroje na okamžitú reakciu na veľmi sa meniace požiadavky bánk, pokiaľ ide o žiadosti o model vrátane zmien modelu.

V oblasti **opatrení včasnej intervencie a vyhlásenia o zlyhávaní alebo pravdepodobnom zlyhaní** uzatvoril JMD so SRB revidované memorandum o porozumení. Umožnilo užšiu spoluprácu v oblasti riadenia bankovej krízy. Diskutuje sa o niektorých ďalších krokoch na zabezpečenie ešte hladšej spolupráce, čo ukazuje, že miera spolupráce medzi ECB a SRB sa na základe skúseností časom zvyšuje. Jedným bodom pozornosti je asymetria medzi účasťou

---

⁶ Niektoré veľmi špecifické zistenia sú zahrnuté v zisteniach v iných oddieloch: neefektívne využívanie zdrojov vo vzťahu k rozhodovaciemu procesu (oddiely 3.7 a 4.5), nedostatok zamestnancov alebo jazykových zručností v spoločných dohliadacích tímoch (oddiel 3.2).

ECB a SRB v ich príslušných riadiacich orgánoch. Kým ECB pôsobí ako stály pozorovateľ na výkonných a plenárnych zasadnutiach SRB (ako bola poverená v článku 43 ods. 3 nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií), SRB môže byť pozvaná len na zasadnutia Rady pre dohľad JMD ako pozorovateľ konkrétnych bodov programu. V praxi ECB pozýva SRB na diskusie o jednotlivých bankách, ako aj o horizontálnych záležitostiach a otázkach politiky s cieľom zabezpečiť, aby sa SRB zúčastňovala na všetkých diskusiách dôležitých na plnenie jej úloh. Táto pravidelná účasť zástupcu SRB na zasadnutiach Rady pre dohľad JMD prispieva k dobrej spolupráci týchto dvoch orgánov.

V prvom preskúmaní sa uznali úspechy, ktoré JMD dosiahol pri uplatňovaní **postupu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (SREP)**, a dôsledného a rýchleho zapracovania regulačného vývoja do svojej metodiky. Ďalší pokrok sa dosiahol v niekoľkých oblastiach, konkrétne v súvislosti so zlepšením komunikácie s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pokiaľ ide o metódy využívané na úpravu rozhodnutí o SREP, ktoré navrhli spoločné dohľadacie tímy, na horizontálnej úrovni, a so zapracovaním spätnej väzby orgánu EBA do rámca činnosti týkajúcej sa posudzovania konvergenencie. Súčasnú testovanie pilotnej metodiky SREP, ktorej cieľom je používať základný SREP ako predvolenú metodiku, doplnenú o komplexný SREP minimálne každé tri roky, je príkladom ďalšieho posunu smerom k procesu dohľadu zameranému viac na nesystémové riziká bánk, okrem základného hodnotenia, v prípade ktorého sa očakáva, že bude vhodnejšie pre povahu SREP, ktorá je pre jednotlivé banky špecifická. Je dôležité, aby sa rozhodnutia prijaté počas SREP, ako aj rozhodnutia súvisiace s porovnávaním s ostatnými bankami oznamovali príslušným zainteresovaným stranám transparentne, aby sa zabezpečila kvalita výmen informácií s bankami a ich pochopenie očakávaní orgánov dohľadu a výsledkov, ktoré orgány dohľadu požadujú.

Čo sa týka oblasti **kreditného rizika**, a najmä nesplácaných úverov, v prvej správe o preskúmaní JMD sa poukázalo na to, že ECB môže zvýšiť úroveň tvorby rezerv bankami použitím svojich nástrojov dohľadu⁷ v medziach obmedzení príslušného účtovného rámca. Z preskúmania vyplýva, že ECB využíva prevažne morálne presvedčanie na motiváciu bánk k tomu, aby v súvislosti s kreditným rizikom uplatňovali politiky obozretného vytvárania rezerv, a stanovujú sa v ňom očakávania v oblasti dohľadu ako nástroj na oznamovanie želaného výsledku. Napríklad na začiatku pandémie ochorenia COVID-19 ECB poslala listy⁸ generálnym riaditeľom bánk, v ktorých poskytla dodatočné usmernenia a uviedla očakávania v oblasti dohľadu v súvislosti s riadením kreditného rizika.

Pokiaľ ide o **výmenu informácií s Európskym dvorom audítorov**, v prvom preskúmaní JMD sa navrhlo, aby ECB zaviedla účinnejší systém výmeny informácií s Európskym dvorom audítorov. ECB to vyriešila tak, že uzatvorila medziinštitucionálnu dohodu s Európskym dvorom audítorov o výmene informácií⁹.

V prvom preskúmaní **administratívneho revízneho výboru** sa zdôraznili potenciálne výhody zlepšenia transparentnosti rozhodnutí, napríklad uverejnením zhrnutí rozhodnutí na webovom

---

⁷ Príslušné orgány bankového dohľadu v rámci JMD nie sú oprávnené uložiť osobitné ustanovenia založené na účtovných štandardoch. V prudenciálnom rámci sa však uvádza zoznam dostupných nástrojov na ovplyvnenie úrovne tvorby rezerv bankami, keď postup účtovania nie je dostatočne obozretný a potenciálne by mohol v prípade dohliadaných bánk vyvolať prudenciálne riziká.

⁸ [List generálnym riaditeľom](#).

⁹ Medziinštitucionálna dohoda medzi ECB a Európskym dvorom audítorov o výmene informácií: [MOU ECA-ECB.pdf](#).

sídle ECB pri náležitom dodržiavaní pravidiel dôvernosti. Transparentnosť sa vo všeobecnosti skutočne zlepšila, čiastočne vďaka väčšiemu množstvu vysvetlení poskytnutých na webovom sídle bankového dohľadu ECB o fungovaní administratívneho revízneho výboru za posledných niekoľko rokov vrátane posudzovaných záležitostí a prvkov jeho vlastnej jurisprudencie.

Napokon sa pri prvom preskúmaní zistilo, že ECB mohla zväziť zakotvenie väčšej miery proporcionality do svojej **metodiky poplatkov**. Toto sa do značnej miery dosiahlo prostredníctvom preskúmania nariadenia o poplatkoch za dohľad¹⁰, ktoré sa vykonávalo od poplatkového obdobia zodpovedajúceho roku 2020. Novým procesom sa okrem iných metodických zlepšení zaviedla zľava z minimálnej zložky poplatku za dohľad ECB v prípade menších menej významných inštitúcií.

3. Aspekty spolupráce

3.1. Prehľad

Dobré fungovanie JMD a úspech inštitúcie v jej vedúcej úlohe dohľadu nad bankami EÚ vo významnej miere závisí od spolupráce a koordinácie medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a na nepretržitej výmene informácií. Pri preskúmaní sa zistilo, že ECB sa v posledných rokoch podarilo zlepšiť spoluprácu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a podporiť rad organizačných a operačných iniciatív zameraných na posilnenie spolupráce a komunikácie vo väčšine oblastí dohľadu, a to za pomoci existujúcich ľudských zdrojov.

Toto zvýšenie kvality spolupráce s ECB sa vo všeobecnosti vyzdvihlo počas diskusií s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. V rámci nich sa okrem iného zdôraznila podpora a odborná príprava, ktorú majú príslušné vnútroštátne orgány k dispozícii, konštruktívna a pragmatická výmena informácií medzi sieťami a prístup k IT nástrojom vyvinutým JMD na uľahčenie konzistentného podávania správ a preskúmaní v rámci dohľadu. Uznalo sa takisto, že väčšia komplexnosť činnosti dohľadu, o ktorej svedčí aj väčší počet nových iniciatív v oblasti dohľadu, si vyžaduje významné zdroje tak na úrovni ECB, ako aj na úrovni príslušných orgánov dohľadu. Ak tieto zdroje nie sú dostupné, je potrebné zaviesť riešenia na optimalizáciu procesov dohľadu.

Rastúca zodpovednosť v oblasti dohľadu vedie ECB aj k tomu, aby sa viac zamerala na aspekty, ktoré predstavujú väčšie riziká pre globálnu finančnú stabilitu. V dôsledku toho boli niektoré iniciatívy, ktoré by príslušné vnútroštátne orgány mohli vnímať ako prioritu (napr. aktualizácia usmernení v oblasti dohľadu nad menej významnými inštitúciami), v niektorých prípadoch odložené.

V spätnej väzbe od združení z odvetvia sa poukázalo na niektoré oblasti, na ktoré by sa JMD mohol zamerať s cieľom zlepšiť výmenu informácií s dohliadanými inštitúciami a zvýšiť povedomie o jeho stratégii a cieľoch na individuálnej úrovni a v celom odvetví. Jednou z oblastí, v ktorých odvetvie hľadá zlepšenia, je zdokonalenie komunikácie, najmä v súvislosti s rozsahom a cieľmi tematických preskúmaní a zisťovaní, ktoré niekedy môžu byť pre banky náročné na zdroje a môžu zahŕňať krátke termíny. Niektoré zainteresované strany z odvetvia

---

¹⁰ [Nariadenie o poplatkoch za dohľad](#).

by chceli takisto dosiahnuť, aby sa výsledky referenčného porovnávania počas SREP a výsledky tematických preskúmaní oznamovali systematickejšie.

3.2. Priamy dohľad nad významnými inštitúciami

Priamy dohľad JMD nad významnými inštitúciami bol **účinný a včasný** dokonca aj za výnimočných okolností (napr. vykonávanie pragmatického SREP počas pandémie ochorenia COVID-19) a **zahŕňa nové typy rizika** (pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu, kybernetické riziká, riziká súvisiace s klimatickými faktormi a faktormi environmentálneho, sociálneho a správneho dosahu).

Spoločné dohliadacie tímy, zložené zo zamestnancov ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov, tvoria hlavný pilier dohľadu nad významnými inštitúciami. Spätná väzba príslušných vnútroštátnych orgánov a zainteresovaných strán z odvetvia naznačuje, že súčasné nastavenie dohľadu spoločného dohliadacieho tímu je vo všeobecnosti účinné a má jasné hierarchické vzťahy a zodpovednosti. V niektorých konkrétnych prípadoch čelili spoločné dohliadacie tímy nedostatku osobitných zručností (napr. v oblasti jazyka, technických odborných znalostí). JMD pravidelne posudzuje typy zručností, ktoré týmto tímom chýbajú, aby tam, kde je to možné, mohol školiť zamestnancov alebo prijať nových.

Súčasný SREP sa vyvíja z podrobnej a vyčerpávajúcej činnosti na proces viac založený na riziku. Tým získavajú spoločné dohliadacie tímy viac času na to, aby sa zamerali na hlavné nesystémové riziká každej významnej inštitúcie. Referenčné porovnanie vykonávané horizontálnymi funkciami ECB v rámci SREP umožňuje dôsledné a súdržné uplatňovanie rozhodnutí o SREP. Od posledného preskúmania sú príslušné vnútroštátne orgány viac zapojené do procesu, najmä pokiaľ ide o metódy používané na horizontálnej úrovni na úpravu rozhodnutí o SREP, ktoré navrhli spoločné dohliadacie tímy.

Okrem toho JMD vyvíja metodiky a procesy dohľadu, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie **dodatočných požiadaviek na vlastné zdroje a usmernenia týkajúceho sa dodatočných vlastných zdrojov** s cieľom dodržiavať pri svojom dohľade harmonizovaný prístup. Táto harmonizácia procesov dohľadu sa uplatňuje aj na výsledky kontrol na mieste.

Pred a počas pandémie identifikovala ECB poskytovanie úverov s pákovým efektom ako hlavný zdroj zraniteľnosti pre významné inštitúcie, ktorý si vyžaduje zvýšenú kontrolu a následné opatrenia¹¹. Vysoký rast úverov s pákovým efektom a značné riziká spojené s týmito transakciami, vyvolané aj chýbajúcimi zmluvnými podmienkami a nižšou kvalitou ratingu, ako aj nedostatkami v riadení rizík bánk, podnietili ECB, aby považovala financovanie s pákovým efektom za prioritu dohľadu (v rokoch 2022 – 2024).

V reakcii na zmeny v prostredí sadziieb ECB od druhej polovice roka 2021 prioritizovala aj preskúmania riadenia rizika úrokových sadziieb a riadenia rizika kreditného rozpätia¹². ECB zahrnula tieto riziká do svojich priorit dohľadu v roku 2022.

---

¹¹ ECB uverejnila list poslaný generálnym riaditeľom významných inštitúcií, v ktorom opísala očakávania v oblasti dohľadu týkajúce sa transakcií s pákovým efektom [*Leveraged transactions* (Transakcie s pákovým efektom)], založené na usmerneniach uverejnených v roku 2017.

¹² Toto zameranie na riadenie rizika úrokových sadziieb je dôležité najmä v súvislosti s ťažkosťami, s ktorými sa stretli niektoré stredne veľké banky v Spojených štátoch v marci/apríli 2023.

3.3. Nepriamy dohľad nad menej významnými inštitúciami

Počas bilaterálnych výmen informácií poskytli príslušné vnútroštátne orgány pozitívnu spätnú väzbu na kvalitu spolupráce s ECB na dohľade nad menej významnými inštitúciami, pričom ďalej stavali na dobrých výsledkoch v tomto bode počas preskúmania v roku 2017. Príslušné vnútroštátne orgány poukázali na oblasti, v ktorých sa dosiahlo významné zlepšenie:

- stabilný nárast kvality a frekvencie diskusií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a zastúpeniami krajín v ECB (ktoré v praxi uľahčuje aj virtuálne pracovné prostredie),
- vytvorenie siete vrcholového manažmentu, ktorý diskutuje o vykonávaní politiky,
- príspevok horizontálnych funkcií nového JMD k zvýšeniu harmonizácie postupov dohľadu,
- využívanie portálu systému riadenia informácií pre menej významné inštitúcie na dobrovoľnom základe.

Metodiky dohľadu schválené na úrovni JMD pre menej významné inštitúcie vo všeobecnosti prijímajú príslušné vnútroštátne orgány s určitou mierou proporcionality. Príslušné vnútroštátne orgány konštatovali, že metodika pre menej významné inštitúcie, ktorá je pre ne zásadná na zabezpečenie dôslednosti dohľadu, sa komplexne neaktualizuje každý rok (posledné komplexné preskúmanie je z roku 2020). Zároveň sa nedávno uskutočnilo preskúmanie osobitných prvkov metodiky pre menej významné inštitúcie, ako napríklad zahrnutie rizika v oblasti IT do operačného rizika. Usmernenia v oblasti dohľadu o zahrnutí rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu budú začlenené do metodiky pre menej významné inštitúcie v roku 2023. Okrem toho bilaterálne výmeny informácií s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi potvrdili rôznu frekvenciu preskúmaní dohľadu nad menej významnými inštitúciami, najmä nad malými a menej zložitými inštitúciami.

Niektoré z iniciatív zavedených na dobrovoľnom základe by mohli mať prospech aj z ďalšieho začleňovania, ako je napríklad používanie systému riadenia informácií pre všetky vysokorizikové menej významné inštitúcie s veľkým vplyvom a pre niektoré ďalšie prvky prebiehajúceho dohľadu nad menej významnými inštitúciami, kde rizikový profil takýchto menej významných inštitúcií odôvodňuje úzku spoluprácu s ECB. Systém riadenia informácií by sa mohol rozšíriť na malé banky s vysokorizikovým podnikateľským modelom, keďže toto preventívne opatrenie by umožnilo ECB vykonávať dôslednejší dohľad a v prípade potreby prevziať priamy dohľad nad konkrétnymi inštitúciami.

V súvislosti s významnými inštitúciami, ako aj menej významnými inštitúciami niektoré príslušné vnútroštátne orgány konštatovali, že pre veľké množstvo práce JMD sa môže v niektorých prípadoch vyvinúť tlak na príslušné vnútroštátne orgány s menšími ľudskými zdrojmi, napríklad v súvislosti s účasťou na rôznych iniciatívach, pracovných skupinách a kurzoch odbornej prípravy. S cieľom riešiť túto otázku sa JMD nedávno zamerlal na vytvorenie regionálnych centier odborných znalostí. Ich cieľom je rozvíjať rozsiahle a hlboké znalosti o konkrétnom type rizika, nájsť riešenia na jeho zmiernenie a následne sa o tieto znalosti podeliť v rámci celého JMD. Jedným z už vyskúšaných príkladov je vytvorenie centra sekuritizácie vedeného francúzskym orgánom dohľadu (ACPR). Tieto centrá preukazujú nielen úzku spoluprácu medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ale aj cieľ optimalizácie dostupných zdrojov a súčasné dosiahnutie zhodných výsledkov v celkom JMD.

3.4. Dohody o úzkej spolupráci

Od preskúmania JMD v roku 2017 uzatvoril JMD dve dohody o úzkej spolupráci, a to s Bulharskom a Chorvátskom, ktorých orgány sa teraz zúčastňujú na JMD¹³. Tieto dohody o úzkej spolupráci obsahujú veľmi osobitný prvok, keďže dotknutý príslušný vnútroštátny orgán sa do JMD pripája na trochu odlišnom základe v porovnaní s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zúčastňujúcich sa členských štátov eurozóny. Hlavným rozdielom je to, že príslušné vnútroštátne orgány členských štátov s dohodou o úzkej spolupráci sa zúčastňujú na JMD, ale pri rozhodovaní konajú na základe pokynov, ktoré JMD poskytuje príslušným vnútroštátnym orgánom, a premietajú tieto pokyny do vnútroštátnych rozhodnutí.

Skúsenosti s nadviazaním spolupráce s Bulharskom a Chorvátskom sú pozitívne. Uzatvoreniu dohôd o úzkej spolupráci predchádzala hĺbková výmena informácií a dôkladná príprava. Pomohlo to uľahčiť proces, a to najmä tým, že sa bulharským a chorváckym orgánom poskytol dostatok času na to, aby svoje politiky a postupy prispôbili novovytvorenému rámcu spolupráce.

Pre spôsob, akým sú dohody o úzkej spolupráci navrhnuté, trvá rozhodovací proces založený na pokynoch dlhšie v porovnaní s vnútorným rozhodovacím procesom v rámci JMD. Jedným príkladom je to, že vnútroštátne orgány zvyčajne dostanú pokyny v angličtine, ktoré potom musia preložiť do úradných jazykov a vykonať prostredníctvom vnútroštátnych právnych nástrojov. Okrem toho je organizácia spoločných kontrol na mieste zložitá, pretože v nariadení o JMD sa ECB prideliť len úloha pozorovateľa pri kontrolách v krajinách s dohodou o úzkej spolupráci.

Vo všeobecnosti však dohody o úzkej spolupráci fungujú dobre, pričom po uzatvorení dohôd sa vo viacerých oblastiach rýchlo dosiahli úspechy. Patria medzi ne včasné vytvorenie priamych komunikačných kanálov medzi dohliadanými subjektmi a spoločnými dohliadacími tímami, bezproblémová integrácia dohliadaných subjektov do centralizovaného SREP a využívanie odborných znalostí v oblasti dohľadu bulharských a chorváckych orgánov o miestnych témach a skúsenostiach s vnútroštátnymi významnými inštitúciami.

3.5. Spolupráca s orgánmi dohľadu tretích krajín a vplyv brexitu

Veľa významných inštitúcií, nad ktorými vykonáva JMD dohľad, má významné postavenie na medzinárodnej úrovni. V tejto súvislosti je cezhraničná spolupráca a koordinácia pri určovaní a zmiernovaní rizík pre finančnú stabilitu zásadná.

V posledných rokoch sa JMD usiloval prehĺbiť svoju strategickú spoluprácu s orgánmi tretích krajín v otázkach dohľadu. S orgánmi bankového dohľadu a orgánmi dohľadu nad trhom so sídlom mimo EÚ podpísal vyše 15 memoránd o porozumení, ktoré sú so súhlasom partnerského orgánu zverejnené na webovom sídle ECB. Tento typ dohody uľahčuje bezproblémovú spoluprácu v oblasti dohľadu a výmenu informácií.

---

¹³ Chorvátsko sa pripojilo k eurozóne 1. januára 2023. Stalo sa takisto riadnym členom JMD.

Od roku 2016 sa medzinárodné banky po brexite reorganizovali, aby sa zabezpečila pokračujúca prítomnosť EÚ. Viedlo to k približne 25 postupom na udelenie povolenia pre JMD súvisiacich s brexitom. Jednak boli zriadené nové úverové inštitúcie, jednak došlo k reštrukturalizácii tých existujúcich. JMD musel riešiť výzvu nadviazania spolupráce s týmito inštitúciami v relatívne krátkom čase, čo bolo zložité najmä pre dcérske spoločnosti veľkých medzinárodných bánk s rôznymi podnikateľskými modelmi.

ECB uverejnila svoje očakávania v oblasti dohľadu týkajúce sa účtovných modelov bánk v auguste 2018. Boli zamerané na zabezpečenie toho, aby novozriadené subjekty pod dohľadom JMD mali spoľahlivé rámce riadenia a kontroly rizík a aby boli z hľadiska prevádzky odolné v čase krízy.

Na základe týchto skutočností JMD v rámci svojich úloh dohľadu zameraných na zabezpečenie toho, aby dcérske spoločnosti tretích krajín mali primeranú správu a riadenie a riadenie rizika, práve dokončuje preskúmanie účtovných postupov a postupov riadenia rizika v rámci trading deskov [*desks mapping review* (preskúmanie mapovania deskov)]. Preskúmanie sa zameriava na účtovné postupy a postupy riadenia rizika v rámci trading deskov, ktoré sa aktívne podieľajú napr. na činnostiach tvorby trhu, činnostiach podnikového financovania a derivátových činnostiach¹⁴ v rámci „bánk prichádzajúcich v dôsledku brexitu“ (tzv. incoming Brexit banks).

Preskúmanie je kľúčovým nástrojom dohľadu, ktorý JMD umožňuje skontrolovať, či sa postupy odvetvia približujú k očakávaniam ECB v oblasti dohľadu od všetkých subjektov pod dohľadom JMD vrátane dcérskych spoločností z EÚ skupín tretích krajín. Ukázalo, že väčšina pripájajúcich sa bán nespĺnila očakávania stanovené JMD a vykazovala niektoré znaky schránkových spoločností. JMD stanovil pre každý trading desk rôzne ukazovatele rizika, aby lepšie zachytil významnosť obchodnej činnosti a všetky relevantné riziká, ktoré z nej vyplývajú. ECB bude tieto nedostatky riešiť v právnych pokynoch určených príslušným bankám v druhom štvrtroku 2023 v primeraných etapách.

3.6. Spolupráca s nebankovými orgánmi dohľadu

JMD zaviedol niekoľko mechanizmov spolupráce s orgánmi dohľadu nad inými subjektmi finančného sektora, ako sú poisťovne a investičné spoločnosti (ďalej len „nebankové orgány dohľadu“). Táto forma spolupráce je mimoriadne dôležitá, keďže viaceré bankové skupiny kontrolujú poisťovne, investičné spoločnosti a iné subjekty finančného sektora, nad ktorými vykonávajú finančný dohľad iné orgány dohľadu. Okrem toho skutočnosť, že značné množstvo úverových inštitúcií pod dohľadom JMD vydáva cenné papiere na regulovaných trhoch EÚ, viedla JMD k vytvoreniu komunikačných kanálov s orgánmi dohľadu nad trhmi a nad cennými papiermi.

Hlavným cieľom JMD v tejto oblasti je výmena informácií, aby sa zabezpečilo, že v prípade potreby možno prijať koordinované opatrenia. V rámci JMD sú to vo všeobecnosti spoločné dohľadacie tímy, ktoré zabezpečujú správny tok informácií s nebankovými orgánmi dohľadu.

Jeden z ústredných bodov spočíva v tom, že účinná výmena informácií medzi JMD a nebankovými orgánmi dohľadu závisí od toho, ako je dohľad nad finančným trhom organizovaný na vnútroštátnej úrovni. Kým úlohy JMD zahŕňajú len prudenciálny dohľad nad

---

¹⁴ [The desks mapping review – integrating Brexit banks into European banking supervision \(Preskúmanie mapovania deskov – integrácia bán prichádzajúcich v dôsledku brexitu do európskeho bankového dohľadu\).](#)

úverovými inštitúciami, v niektorých členských štátoch relevantné vnútroštátne orgány zodpovedné za dohľad nad finančnými sektormi (bankovníctvo, poisťovníctvo, cenné papiere) sú integrované do jediného orgánu dohľadu alebo sú rozdelené medzi prudenciálny orgán a orgán pre finančné správanie. Môže byť takisto zaručený mechanizmus na výmenu informácií medzi JMD a orgánmi dohľadu nad trhom tretích krajín. Ako príklad by v tomto smere mohlo slúžiť nové memorandum o porozumení, ktoré spolu uzatvorili Komisia USA pre cenné papiere a burzu a ECB v roku 2021.

Okrem toho je JMD jedným z kľúčových aktérov pri vykonávaní doplnkového dohľadu nad finančnými konglomerátmi. Ide o skupiny pozostávajúce z bankových, poisťovacích a investičných zložiek, na ktoré sa vzťahujú pravidlá doplnkového dohľadu stanovené v smernici o finančných konglomerátoch. Konkrétne sa v smernici stanovuje, že jeden zo sektorových orgánov dohľadu zodpovedných za rôzne zložky konglomerátu bude vymenovaný za koordinátora¹⁵. Vzhľadom na to, že JMD vykonáva dohľad nad významnými inštitúciami, nezriedka je poverený úlohou koordinujúceho orgánu dohľadu nad niektorými z najväčších finančných konglomerátov aktívnych v EÚ. Až donedávna sa JMD v tejto oblasti zameriaval na každodenný dohľad, konkrétne na určovanie prioritných otázok v oblasti dohľadu. ECB odvtedy uzatvorila dohody o spolupráci s orgánmi dohľadu nad poisťovníctvom s cieľom podporiť spoluprácu a výmenu informácií o bankových a poisťovacích konglomerátoch. Okrem toho ECB v súčasnosti aktívnejšie spolupracuje s Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov pri výmene odborných znalostí a informácií s cieľom lepšie zachytiť riziká špecifické pre konglomeráty a vytvorila internú formalizovanú pracovnú skupinu pre finančné konglomeráty.

3.7. Pokrok v spolupráci v iných oblastiach priebežného dohľadu

Odborná spôsobilosť a dôveryhodnosť

Ako sa uznáva v prvej správe o JMD, posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti predstavujú väčšinu rozhodnutí prijatých Radou guvernérov na návrh Rady pre dohľad ECB.

Od posledného preskúmania JMD sa dosiahol významný pokrok pri prehĺbovaní spolupráce s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v oblasti posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti. V diskusiách počas preskúmania to príslušné vnútroštátne orgány všeobecne uznali. Celkovo oceňujú, čo JMD dosiahol, najmä v súvislosti s rozhodovacím systémom založeným na riziku a so zavádzaním nových IT nástrojov.

ECB tvorí spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi sieť odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, ktorá pracuje na vypracúvaní a aktualizácii príslušných príručiek a vzorov, aby boli posúdenia a proces schválenia postupov posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti v rámci priebežného dohľadu jednotnejšie, jednoduchšie a účinnejšie. Tieto dokumenty zahŕňajú kľúčové prvky, ako sú i) vzory rozhovorov pre rôzne riadiace pozície, ako aj pre osoby zastávajúce kľúčové funkcie; ii) vypracúvanie usmernení na zabezpečenie toho, aby sa pri všetkých postupoch a rozhodnutiach týkajúcich sa posúdenia odbornej spôsobilosti

---

¹⁵ V smernici o finančných konglomerátoch sa stanovuje rámec pre spoluprácu v oblasti dohľadu medzi všetkými orgánmi dohľadu zapojenými do dohľadu nad subjektmi vo finančnom konglomeráte. V smernici sa takisto stanovujú kritériá na vymenovanie koordinátora, ktorý je orgánom dohľadu preberajúcim vedúce postavenie pri vykonávaní právomocí doplnkového dohľadu.

a dôveryhodnosti zabezpečila jednotná formulácia; iii) príručka o posudzovaní odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, v ktorej sa poskytuje opis uplatniteľných politik, postupov a procesov JMD pri posudzovaní vhodnosti členov riadiacich orgánov významných úverových inštitúcií; iv) príručka na podporu spoločných dohliadacích tímov a osôb zodpovedných za riešenie prípadov pri každodennom uplatňovaní postojov JMD týkajúcich sa odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, keď vypracúvajú návrh rozhodnutia o posúdení odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti.

JMD od svojho predchádzajúceho preskúmania zintenzívil opatrenia na účinnejšie prijímanie rozhodnutí o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti. Zjednodušil rozhodovací proces zavedením procesu delegovania aj zrýchleného procesu v prípade menej zložitých rozhodnutí a zameral sa na vývoj vhodných IT nástrojov s cieľom zvládnuť počet posúdení odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a zároveň zabezpečiť účinný dohľad. V niektorých konkrétnych prípadoch zvažoval *ad hoc* riešenia zamerané na riešenie otázok odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti špecifických pre niektoré členské štáty a skúma uplatňovanie úspešných prístupov k podobným prípadom.

Okrem toho JMD zaviedol v roku 2018 alternatívny proces posudzovania odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti. Ide o zrýchlený rozhodovací postup, ktorým by sa mala zvýšiť účinnosť, mal by sa skrátiť čas spracovania rozhodnutí o odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a malo by sa umožniť väčšie zameranie na riziko. V rámci tohto postupu príslušné vnútroštátne orgány nepracujú len na predbežnom návrhu na úrovni príslušných vnútroštátnych orgánov a na spoločnom posúdení príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a ECB, ale sú zodpovedné aj za vypracovanie návrhu spolu s členom spoločného dohliadacieho tímu. Návrh sa potom predloží priamo sekretariátu JMD na kontrolu kvality a vrcholovému manažmentu ECB na prijatie¹⁶.

Na zjednodušenie posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a správu veľkého množstva informácií sa JMD snažil zlepšiť svoje IT nástroje. Portál systému riadenia informácií, zriadený na začiatku roka 2021 na podporu procesu dohľadu, začal JMD využívať s cieľom umožniť bankám prenos všetkých dokumentov požadovaných v prípade žiadostí o posúdenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti priamo a bezpečne. Relevantné informácie o procese posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, ako sú aktualizované postupy a vzory, sa nahrávajú na internú sieť, aby mali príslušné vnútroštátne orgány jednoduchý prístup k najaktuálnejšej dokumentácii.

Čo sa týka nástrojov vyvinutých špeciálne na podporu posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, JMD v spolupráci s dvomi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi testuje nástroj strojového učenia na uľahčenie čítania a posudzovania dotazníkov týkajúcich sa odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti a na signalizáciu prípadných problémov v počiatočnom štádiu procesu. Cieľom je rozsiahle zavedenie tohto nástroja do konca prvej polovice roka 2023.

---

¹⁶Pôvodne bol postup uplatniteľný na 11 členských štátov a inštitúcie s celkovými aktívami vo výške menej ako 3 miliardy EUR, v roku 2022 sa však rozšíril na všetky členské štáty zúčastňujúce sa na JMD a inštitúcie s celkovými aktívami, ktorých hodnota neprekračuje 10 miliárd EUR.

Hoci sa uznáva pokrok dosiahnutý spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi¹⁷, výzvy stále pretrvávajú, najmä z dôvodu nedostatočnej harmonizácie medzi národnými rámcami a existencie vnútroštátnych špecifik. Zdôraznili to niektoré príslušné vnútroštátne orgány, ktoré poukázali na obmedzenia úsilia JMD bez ďalšej harmonizácie. Balík opatrení v oblasti bankovníctva, ktorý Komisia predložila v októbri 2021, zahŕňa návrh na ďalšiu harmonizáciu regulačného rámca pre posúdenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti. Balík je v súčasnosti predmetom diskusií v Európskom parlamente a Rade.

Právomoci v oblasti presadzovania a ukladania sankcií

V správe z roku 2017 o preskúmaní JMD sa uviedlo, že na posúdenie právomocí ECB v oblasti presadzovania a ukladania sankcií je potrebných viac praktických skúseností. Približne osem rokov po svojom zriadení JMD preukázal, že tieto skúsenosti postupne získal. Z poslednej správy JMD o činnostiach ukladania sankcií¹⁸ vyplýva, že presadzovanie sa zameriavalo najmä na porušovanie prudenciálnych požiadaviek v oblasti vnútornej správy a riadenia spoločnosti (v súlade s prioritami JMD v oblasti dohľadu na rok 2021). Okrem toho sa v nej uvádza, že sa zvýšilo ukladanie sankcií zameraných na porušovanie povinností podávania správ orgánom dohľadu. Pokiaľ ide o metodiku, ECB v marci 2021 uverejnila príručku o stanovovaní administratívnych sankcií, vďaka ktorej sa zlepšila transparentnosť.

V prípade pokračujúceho porušovania nariadenia alebo rozhodnutia ECB týkajúceho sa dohľadu môže ECB v rámci svojich právomocí v oblasti presadzovania uložiť periodické sankčné platby¹⁹. ECB tento nástroj presadzovania dosiaľ používala v obmedzenom počte prípadov.

JMD uplatňuje svoje právomoci v oblasti ukladania sankcií v rámci transpozícií smernice o kapitálových požiadavkách (CRD) do vnútroštátnych právnych predpisov zúčastnených členských štátov. Rozdiely v tom, ako členské štáty vykonávajú dôležité prvky sankčného režimu, oslabujú schopnosť ECB dôsledne ukladať primerané sankcie.

Cieľom návrhu balíka opatrení v oblasti bankovníctva je harmonizovať v EÚ určité právomoci v oblasti dohľadu a ukladania sankcií. Po prvé je cieľom rozšíriť rozsah právomocí v oblasti ukladania sankcií, a to doplnením dodatočných prudenciálnych požiadaviek do zoznamu porušení, na ktoré sa vzťahujú administratívne sankcie a sankcie. Po druhé je jeho cieľom poskytnúť príslušným vnútroštátnym orgánom väčšie právomoci na presadzovanie pravidiel zavedením periodických sankčných platieb do právnych predpisov, aby úverové inštitúcie rýchlo dosiahli súlad s prudenciálnymi požiadavkami. Návrh smernice CRD VI by preto orgánom dohľadu poskytol účinné, primerané a odrádzajúce nástroje na presadzovanie a ukladanie sankcií.

4. Bankový dohľad sa prispôbuje novým výzvam

¹⁷ Priemerný čas spracovania posúdení odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti členov riadiaceho orgánu sa znížil o 33 %, a to zo 164 dní v roku 2017 na 110 dní v roku 2021. Celkový čas spracovania v prípade postupov posúdení odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti dokončených v roku 2021 predstavoval v priemere 3,7 mesiaca.

¹⁸ [Správa o ukladaní sankcií v roku 2021](#).

¹⁹ Článok 129 [rámcového nariadenia o JMD](#) umožňuje JMD ukladať periodické sankčné platby.

4.1. Prehľad

Výzvy, ktorým čelí bankový sektor od celosvetovej finančnej krízy, zdôraznili dôležitosť posilnenia postupov dohľadu pre celé hospodárstvo. Účinný vysokokvalitný bankový dohľad, cezhraničná a medziodvetvová komunikácia a spolupráca v oblasti dohľadu sú nevyhnutné na zabezpečenie rýchleho určenia a riešenia rizík pre bezpečnosť a zdravie úverových inštitúcií a pre finančnú stabilitu. Na dosiahnutie tohto cieľa musia orgány dohľadu starostlivo vymedziť svoje ciele, vypracovať a udržiavať posúdenie rizík pre finančnú stabilitu orientované na budúcnosť a uplatňovať proaktívny integrovaný prístup k bankovému dohľadu a svojej schopnosti extrapolovať v rámci finančného sektora, aby dosiahli želané ciele.

V preskúmaní sa posúdili štyri oblasti výziev pre dohľad:

- reakcia na krízu spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19,
- dohľad nad IT a kybernetické riziká,
- výzvy v oblasti dohľadu súvisiace s rizikami dôsledkov zmeny klímy,
- výzvy v oblasti dohľadu súvisiace s praním špinavých peňazí.

Počas tohto preskúmania sa reakcia JMD na vojnu na Ukrajine posúdila len nepriamo, a to z hľadiska vplyvu zvýšeného geopolitického rizika na finančnú stabilitu bánk a bankový dohľad, najmä na kybernetické riziko a kreditné riziko. Možno konštatovať, že podobne ako na pandémiu ochorenia COVID-19 JMD reagoval rýchlo a komplexne²⁰, aby zmiernil najdôležitejšie riziká. Medzi tieto riziká patrili expozícia niekoľkých dohliadaných bánk voči Rusku, vplyv sankcií, kybernetické útoky a zhoršujúci sa makroekonomický výhľad v dôsledku vznikajúcej energetickej krízy. JMD v rámci svojich priorit v oblasti dohľadu na roky 2023 – 2025 označil vojnu na Ukrajine a vznikajúce riziká za jednu z kľúčových problematických oblastí²¹. JMD ukázal, že bol schopný prispôsobiť sa novému typu krízy krátko po pandémii ochorenia COVID-19, aj keď je ešte príliš skoro na posúdenie dlhodobjšieho vplyvu prijatých opatrení.

4.2. Reakcia na pandémiu ochorenia COVID-19

Vypuknutie pandémie ochorenia COVID-19 predstavovalo z hľadiska bankového dohľadu významnú skúšku schopností JMD rýchlo sa prispôsobiť výzvam v oblasti dohľadu. Ako uznali príslušné vnútroštátne orgány a zainteresované strany z odvetvia, reakcia JMD na pandémiu sa považuje za rýchlu a aktívnu. Nástroje, ktoré mali orgány dohľadu k dispozícii, boli dostatočné a účinné na riešenie vplyvu krízy v rámci širšej reakcie verejnej politiky na pandémiu. Počas krízy dobre fungovala aj spolupráca medzi ECB, príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a európskymi orgánmi dohľadu.

Aj keď môže byť ťažké posúdiť presné účinky jednotlivých opatrení kapitálovej úľavy a úľavy v oblasti likvidity – fiškálne a menové podporné opatrenia boli prijaté súčasne na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni –, tieto opatrenia, ktoré prijal JMD na riešenie následkov pandémie, sa ukázali ako účinné:

²⁰ [Supervisors' reaction to the war in Ukraine \[Reakcia orgánov dohľadu na vojnu na Ukrajine \(europa.eu\)\].](#)

²¹ [Bankový dohľad ECB: Priority jednotného mechanizmu dohľadu na obdobie 2023 – 2025.](#)

- *Opatrenia prevádzkových úľav:* tieto opatrenia, ktoré odvetvie považovalo za mimoriadne užitočné, ako sú dlhšie lehoty na splnenie povinností v oblasti dohľadu (napr. na vykonanie nápravných opatrení vyplývajúcich z nedávnych kontrol na mieste a vyšetrovania interných modelov), boli prijaté včas a bankám poskytli potrebné kapacity na riešenie bezprostredných dôsledkov krízy.
- *Priebežné monitorovanie rizík bánk:* vypuknutie pandémie zdôraznilo potrebu zintenzívniť a prehĺbiť dohľad nad riadením kreditného rizika. Veľká väčšina príslušných vnútroštátnych orgánov ocenila poznatky získané prostredníctvom odpovedí bánk na list adresovaný generálnym riaditeľom.
- *Odporúčanie týkajúce sa rozdelenia dividend:* odporúčanie ECB pre významné inštitúcie týkajúce sa dividend bolo účinné a prispelo k zachovaniu kapitálu vo výške 28 miliárd EUR v bankách, ktorý počas pandémie fungoval ako dodatočný kapitálový vankúš. Hoci sa odporúčaním pre menej významné inštitúcie riadili všetky príslušné vnútroštátne orgány, jeho uplatnenie v praxi bolo menej účinné, pričom značný počet menej významných inštitúcií aj tak vyplácalo dividendy²² – problém, na ktorý upozornili zainteresované strany z hľadiska rovnakých podmienok.
- *Použitelnosť rezervy:* počas pandémie ochorenia COVID-19 ECB umožnila bankám siahnuť na svoje zdroje v rámci usmernenia týkajúceho sa dodatočných vlastných zdrojov a použiť kapitálové a likvidné vankúše, aby zvládli potenciálne zhoršenie svojich súvah a pozícií v oblasti likvidity. Vzhľadom na rozsah prijatých opatrení verejnej a menovej podpory banky nečelili veľkým stratám a navyše nevyužívali svoje vankúše v dôsledku obmedzení maximálnej rozdeliteľnej sumy²³ a vnímaných obmedzení trhu (napr. potenciálne účinky stigmy trhu).

Pandémia ochorenia COVID-19 poukázala na oblasti bankového dohľadu, ktoré by sa mohli zlepšiť. Spomedzi nich skúsenosť s pragmatickým SREP priniesla cenné poznatky využiteľné na prípadné zjednodušenia riadneho SREP za normálnych okolností. V oblasti kreditného rizika pandémie ochorenia COVID-19 odhalila významné nedostatky v riadení kreditného rizika bánk, ktoré neboli pre orgány dohľadu také zrejmé pred pandemiou v dôsledku nízkych podielov nesplácaných úverov²⁴ (napr. rozdiely v politikách kreditného rizika, pokiaľ ide o úpravu podmienok splácania, identifikácia nepravdepodobnosti splatenia a politiky tvorby rezerv). Opatrenia na riešenie týchto nedostatkov zostanú v budúcnosti oblasťou so zvýšenou kontrolou v oblasti dohľadu.

4.3. IKT/kybernetické riziko

²² Od marca 2020 do septembra 2021 vyplatilo dividendy 925 menej významných inštitúcií v celkovej výške 2,9 miliardy EUR.

²³ V smernici o kapitálových požiadavkách sa zaviedol pojem maximálnej rozdeliteľnej sumy, podľa ktorého sa od orgánov dohľadu požaduje, aby automaticky obmedzili rozdeľovanie výnosov, ak celkový kapitál banky klesne pod súčet jej požiadavky na vlastné zdroje, dodatočnej požiadavky na vlastné zdroje a požiadavky na vankúš podľa smernice o kapitálových požiadavkách.

²⁴ Treba poznamenať, že pred vypuknutím pandémie ECB vykonala niekoľko iniciatív v oblasti dohľadu na uľahčenie zníženia objemu nesplácaných úverov v bankovom sektore EÚ a jeho obozretného riadenia. Poskytla usmernenia v oblasti dohľadu o vhodnej klasifikácii nesplácaných úverov, ich riadení a tvorby rezerv na ne. Predložila takisto očakávania v oblasti dohľadu špecifické pre jednotlivé banky, pokiaľ ide o tvorbu rezerv na nesplácané úvery. Stratégia ECB v oblasti nesplácaných úverov celkovo pomohla znížiť objem nesplácaných úverov v celom bankovom sektore EÚ.

Spomedzi rizík, ktoré sa objavili za posledných päť až desať rokov v nadväznosti na zvýšenie digitalizácie finančných služieb a exponenciálny rast objemov dát používaných bankami, bolo prioritou na programe v oblasti dohľadu zlepšenie dohľadu nad IKT a kybernetickým rizikom. Kybernetické riziká a riziká súvisiace s outsourcingom boli spomenuté ako dve najdôležitejšie témy. JMD to uznal a označil dohľad nad IKT/kybernetickým rizikom za oblasť s vysokou prioritou v krátkodobom až dlhodobom horizonte.

Z preskúmania vyplynulo, že JMD má dostatočné formálne právomoci v oblasti dohľadu na riešenie IKT/kybernetických rizík – dokonca ešte viac v súvislosti s pripravovaným aktom o digitálnej prevádzkovej odolnosti. Rámec dohľadu nad IKT a kybernetickým rizikom sa považuje za primeraný vzhľadom na dosiaľ zaznamenané kybernetické útoky. Scenár kybernetického rizika sa požadoval pri predkladaní plánu ozdravenia v rokoch 2022/2023 a na rok 2024 sa zvažuje uskutočnenie stresového testu kybernetického rizika s cieľom posúdiť úroveň pripravenosti bánk na kybernetické incidenty.

Outsourcing IT služieb bankami vyvoláva obavy z rizika koncentrácie (spoliehanie sa na malý počet poskytovateľov), zo spoliehania sa na vnútrokupinové subjekty v tretích krajinách (pre potenciálne geopolitické riziká) a z rizika vzniku reťazcov outsourcovaných činností. ECB preto požiadala významné inštitúcie, aby každoročne predkladali register všetkých svojich dohôd o outsourcingu. Cieľom je poskytnúť ECB informácie potrebné na posúdenie rizík vyplývajúcich z dohôd o outsourcingu, pričom konečným cieľom je rozvíjať stabilnejšie outsourcingové dohody vo všetkých významných inštitúciách. Okrem toho sú ECB a príslušné vnútroštátne orgány schopné vykonať horizontálne analýzy rizík súvisiacich s outsourcingom. To umožňuje spoločným dohľadacím tímom porovnať riziká ich bánk súvisiace s outsourcingom s rizikami ich partnerov a vo všeobecnosti posúdiť prepojenia finančného sektora s poskytovateľmi služieb tretích strán a potenciálne riziko koncentrácie na úrovni inštitúcie a sektora. Prvé plány obnovy mali byť predložené v júli 2022 a ECB už dokončila svoju prvú horizontálnu analýzu. To sa premietne do budúcich činností dohľadu.

Čo sa týka spolupráce medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, v rámci preskúmania sa zistilo, že spolupráca funguje dobre. Mnoho príslušných vnútroštátnych orgánov ocenilo prácu siete JMD v oblasti kybernetického rizika, v rámci ktorej sa pravidelne vymieňajú informácie medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a ECB. Niektoré príslušné vnútroštátne orgány uviedli, že by sa mohla posilniť úloha ECB pri dohľade nad menej významnými inštitúciami v tejto oblasti, napríklad vypracovaním najlepších postupov pre menej významné inštitúcie. ECB by pri spúšťaní novej iniciatívy pre významné inštitúcie mohla takisto poskytnúť ďalšie objasnenie, ak príslušné vnútroštátne orgány očakávajú, že sa iniciatíva rozšíri aj na dohľad nad menej významnými inštitúciami.

Ústrednou témou, ktorá vyplynula z preskúmania, bol nedostatok IKT zdrojov, zdrojov v boji proti kybernetickému riziku a odborných znalostí v spoločenstve dohľadu na úrovni príslušných vnútroštátnych orgánov aj ECB. Vzhľadom na konkurenciu iných aktérov na trhu usilujúcich sa prilákať talenty v tejto oblasti môže byť nábor špecialistov náročný. Odborná príprava zamestnancov v ECB aj v príslušných vnútroštátnych orgánoch je dôležitá, ale tento problém bude riešiť len čiastočne.

4.4. Zmena klímy

Závažnosť rizík súvisiacich so zmenou klímy pre stabilitu finančného systému, a teda pre prudenciálny dohľad, viedla JMD k výraznému zvýšeniu svojej angažovanosti v tejto oblasti prostredníctvom viacerých iniciatív v oblasti dohľadu. Tieto iniciatívy, zavedené dávno pred tým, ako podobné opatrenia prijali orgány dohľadu vo väčšine ostatných jurisdikcií mimo EÚ, sú príkladmi adaptability JMD a jeho schopnosti proaktívne riešiť vznikajúce výzvy v oblasti dohľadu. Prispieva to k tomu, aby bol JMD všeobecne vnímaný ako priekopník v tejto oblasti vznikajúceho rizika.

Byť v popredí úsilia zameraného na dohľad v oblasti rizika súvisiaceho so zmenou klímy znamená nájsť vhodné riešenia na množstvo globálnych problémov, ktoré sa zvyčajne pri riešení tradičných rizík neobjavia. Medzi tieto problémy patrí výhľadový charakter rizík súvisiacich so zmenou klímy a nedostatok ľahko dostupných, podrobných a porovnateľných údajov.

Na ich zmiernenie JMD v roku 2020 predložil očakávania v oblasti dohľadu týkajúce sa toho, ako by banky mali obozretne riadiť a transparentne zverejňovať riziká súvisiace so zmenou klímy, vo forme príručky. ECB posúdila súlad s týmito očakávaniami, ale od bánk sa vyžadovalo aj uskutočnenie sebahodnotenia. Na doplnenie týchto činností uskutočňovaných v určitom časovom momente ECB pravidelne zverejňuje aktuálne informácie o pokroku, ktorý banky dosiahli pri zverejňovaní rizík dôsledkov zmeny klímy a environmentálnych rizík, a poskytuje účastníkom trhu príklady najlepších postupov. Okrem toho ECB v roku 2022 vykonala stresový test rizika dôsledkov zmeny klímy s cieľom posúdiť, do akej miery sú banky pripravené na riešenie finančných a ekonomických otrasov vyplývajúcich z rizika dôsledkov zmeny klímy. To takisto motivovalo banky, aby aktívne zhromažďovali údaje a vypracúvali proxy údaje pre svoje expozície. Výsledky naznačujú, že banky v súčasnosti nemajú stabilné rámce stresových testov rizík dôsledkov zmeny klímy a chýbajú im relevantné údaje. V roku 2022 ECB uskutočnila aj prvé kontroly na mieste zamerané na riziká dôsledkov zmeny klímy.

V preskúmaní JMD sa zdôraznila dobrá spolupráca medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v oblasti rizík súvisiacich so zmenou klímy. Ako príklad obojsmernej výmeny informácií a spolupráce v oblasti rizík súvisiacich so zmenou klímy môže poslúžiť skutočnosť, že ECB využila príslušné postupy dohľadu, ktoré už zaviedli niektoré príslušné vnútroštátne orgány, a rozšírila ich na celý JMD. To podnietilo ďalší dialóg a v dôsledku neho zhodu na najlepších postupoch. Príslušné vnútroštátne orgány počas preskúmania vo veľkej miere uznali kvalitu a rozsah spolupráce v týchto oblastiach. Príslušné vnútroštátne orgány sú vo všeobecnosti veľmi spokojné s prijatým prístupom dohľadu, pričom sa zhodli na potrebe zaujať k rizikám súvisiacim so zmenou klímy prístup založený na postupných krokoch s cieľom neustále zvyšovať povedomie o týchto rizikách v odvetví a vykonávať požadované zmeny.

ECB podporila príslušné vnútroštátne orgány zabezpečením programov odbornej prípravy. Vytvorili sa aj horizontálne tímy a spoločná sieť špecializujúca sa na riziko dôsledkov zmeny klímy. Príslušné vnútroštátne orgány ich využili na poskytnutie vstupných informácií o produktoch ECB súvisiacich so zmenou klímy, ako je príručka o očakávaniach v oblasti dohľadu a o príprave stresového testu rizika dôsledkov zmeny klímy v roku 2022. ECB poskytla príslušným vnútroštátnym orgánom aj príležitosť umožniť menej významným inštitúciám zúčastniť sa na niektorých z ich činností, napríklad na tematickom preskúmaní rizík súvisiacich so zmenou klímy a environmentálnych rizík v roku 2022.

Niektoré príslušné vnútroštátne orgány zároveň pre dohliadané menej významné inštitúcie vypracovali a zverejnili svoje vlastné usmernenia o rizikách súvisiacich s klimatickými faktormi a faktormi environmentálneho, sociálneho a správneho dosahu, ktoré dopĺňajú usmernenia ECB pre významné inštitúcie. Hoci sa v preskúmaní nezdôraznilo, že toto viedlo k výrazne odlišným očakávaniam voči menej významným inštitúciám, zistilo sa, že napriek viacerým opatreniam, ktoré ECB prijala – v príručke o rizikách súvisiacich s klímou, na niekoľkých rokovaníach za okrúhlym stolom o dohľade nad rizikami súvisiacimi so zmenou klímy a pri hodnotení a porovnávaní prístupov príslušných vnútroštátnych orgánov k dohľadu nad rizikami súvisiacimi so zmenou klímy –, panuje názor, že koordinácia medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pokiaľ ide o ich prístup k menej významným inštitúciám, by sa mohla v tejto oblasti ešte zlepšiť; nedostatočná koordinácia na úrovni menej významných inštitúcií by mohla viesť k odlišným očakávaniam a postupom v oblasti dohľadu, pokiaľ ide o menej významné inštitúcie. ECB by mohla porovnať tieto postupy v oblasti dohľadu s cieľom zabezpečiť ďalšiu harmonizáciu prístupov v oblasti dohľadu v tejto oblasti vznikajúceho rizika. Výsledok tejto porovnávejcej analýzy by sa potom mohol integrovať do metodiky dohľadu nad menej významnými inštitúciami, aby sa zabezpečil jednotný prístup k postupom dohľadu.

Spoločné dohliadacie tímy vykonali v roku 2022 tematické preskúmanie rizík súvisiacich so zmenou klímy a životným prostredím a ocenili podporu, ktorú im poskytli horizontálne funkcie ECB, najmä vzhľadom na to, že preskúmanie prebiehalo v rovnakom čase ako SREP. Ďalším dôležitým krokom bude integrácia rizika dôsledkov zmeny klímy do pravidelného SREP s cieľom zabezpečiť, aby sa dohľad nad rizikom dôsledkov zmeny klímy stal súčasťou pravidelného procesu dohľadu. JMD preto pracuje na aktualizácii svojej metodiky dohľadu.

4.5. Boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (AML/CFT)

Okrem priameho negatívneho vplyvu, ktorý má pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu na spoločnosť, hrozí pri takomto správaní aj to, že naruší dôveru v jednotlivé banky a vo finančný sektor ako celok, poškodí jeho povesť a prípadne ovplyvní jeho stabilitu a riadne fungovanie. Porušenia požiadaviek v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu sa často spájali s nedostatočnými vnútornými kontrolami riadenia rizík v rámci bánk. Súbor správ o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu²⁵, ktoré Komisia zverejnila v roku 2019, jasne ukazuje niekoľko prípadov dohľadu, ktoré nezabránili rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Je preto nevyhnutné, aby orgány prudenciálneho dohľadu zohľadňovali prudenciálne dôsledky rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a aby účinne spolupracovali s orgánmi pôsobiacimi v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. ECB musí pri výkone svojich úloh prudenciálneho dohľadu brať do úvahy riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu z hľadiska prudenciálnej primeranosti dohliadaného subjektu, keďže jej mandát ECB je obmedzený skutočnosťou, že ECB nie je orgánom dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

Od posledného preskúmania JMD niekoľko zmien právnych predpisov EÚ ďalej objasnilo súhrnu medzi prudenciálnym dohľadom a dohľadom v oblasti boja proti praniu špinavých

---

²⁵ [Report assessing recent alleged money-laundering cases involving eu credit institutions.pdf](#).

peňazí a financovaniu terorizmu a na základe týchto zmien boli orgány prudenciálneho dohľadu poverené konať v súvislosti s informáciami o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v oblastiach, ako je SREP, udeľovanie povolení a posúdenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti²⁶.

Od roku 2019 a v dôsledku legislatívnych zmien sa ECB v rámci SREP systematicky zaoberá prudenciálnymi dôsledkami rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu²⁷. ECB uzatvorila s viacerými orgánmi dohľadu nad úverovými a finančnými inštitúciami členských štátov EHP v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu mnohostrannú dohodu, čo prispelo k zvýšeniu výmeny informácií. Od roku 2019 počet orgánov dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré podpísali mnohostrannú dohodu s ECB, prekročil 50.

Okrem toho ECB od poslednej správy Európskeho dvora audítorov o boji proti praniu špinavých peňazí²⁸, v ktorej sa poukázalo na určité oneskorenia ECB v poskytovaní príslušných informácií o praní špinavých peňazí a financovaní terorizmu orgánom dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, zlepšila svoj vlastný rozhodovací proces týkajúci sa výmeny informácií súvisiacich s praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu s orgánmi dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. V roku 2019 ECB zriadila horizontálne oddelenie, ktoré sa zameriava na témy boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu z prudenciálneho hľadiska a pôsobí ako ústredné kontaktné miesto pre rôzne orgány²⁹. Oddelenie poskytuje technickú podporu a jednotnú metodiku v otázkach boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na pomoc spoločným dohliadacím tímom a zabezpečuje lepšiu koordináciu a jednotný prístup dohľadu³⁰. Horizontálne oddelenie napríklad poskytuje zoznam prudenciálnych výstražných signálov, ktoré spoločné dohliadacie tímy integrujú do SREP, čo vedie k proaktívnej úvahe o prudenciálnych dôsledkoch potenciálnych rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v prudenciálnom dohľade. Poskytuje aj podporu dohľadu nad menej významnými inštitúciami v kontexte funkcie dohľadu ECB.

ECB sa ako pozorovateľ zúčastňuje aj na kolégiách orgánov dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Ako sa uvádza v správe orgánu EBA²⁶, takáto účasť poskytuje ďalší kanál na výmenu informácií medzi ECB a orgánmi dohľadu v oblasti

---

²⁶ Pozri najmä články 91 a 97 smernice o kapitálových požiadavkách zmenené smernicou o kapitálových požiadavkách 5.

²⁷ Skutočnosť, že v roku 2019 ECB zaviedla usmernenia týkajúce sa SREP, svedčí o jej obozretnom prístupe k rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

²⁸ Po audite Európskym dvorom audítorov ECB zaviedla na základe dohody o boji proti praniu špinavých peňazí zjednodušený postup na výmenu informácií [pozri [EU efforts to fight money laundering in the banking sector are fragmented and implementation is insufficient](#) (Úsilie EÚ v boji proti praniu špinavých peňazí v bankovom sektore je roztrieštené a jeho realizácia je nedostatočná)].

²⁹ Orgány pôsobiace v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a finančné spravodajské jednotky.

³⁰ Nové usmernenia orgánu EBA týkajúce sa SREP zabezpečujú aj jednotný a harmonizovaný prístup dohľadu k rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu [[Guidelines for common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process \(SREP\) and supervisory stress testing | European Banking Authority](#) [Usmernenia o spoločných postupoch a metodikách postupu preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (SREP) a stresové testovanie orgánmi dohľadu | Európsky orgán pre bankovníctvo]].

boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu o uvedených významných inštitúciách, pre ktoré boli takéto kolégiá zriadené. Okrem toho je ECB ako orgán prudenciálneho dohľadu prispievateľom do databázy orgánu EBA v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

V tejto oblasti je však stále potrebné dosiahnuť pokrok, pokiaľ ide o harmonizáciu prístupov dohľadu k rizikám prania peňazí a financovania terorizmu. Vzhľadom na to, že každý orgán pôsobiaci v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu má svoju vlastnú metodiku posudzovania rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ECB sa musí zaoberať rôznymi metodikami. Tým sa môže zvýšiť riziko nejednotnosti v tom, ako sa riešia riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a ako sa ich prudenciálne dôsledky odzrkadľujú v dohliadaných subjektoch.

Na riešenie týchto nedostatkov Komisia navrhla³¹ zriadiť Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (AMLA), ktorý by podľa potreby zohrával ústrednú úlohu pri posilňovaní spolupráce a uľahčovaní výmeny informácií medzi všetkými zapojenými orgánmi dohľadu, čo by viedlo k ďalším zlepšeniam toho, ako sa prudenciálne dôsledky rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu odzrkadľujú v prudenciálnom dohľade.

5. Vplyv JMD na fungovanie vnútorného trhu

Dobudovanie bankovej únie zostáva jednou z priorít politiky EÚ. Významný pokrok smerom k jednotnejšiemu bankovému trhu sa už dosiahol zriadením JMD a jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií. Boli založené na prekonanie problémov, na ktoré poukázali predchádzajúce finančné krízy. V niektorých prípadoch to viedlo k rozpadu integrovaných cezhraničných bankových skupín podľa vnútroštátnych línií, aby bolo možné riadiť bankové krízy prostredníctvom vnútroštátnych zdrojov. JMD zaviedol silný bankový dohľad pre celú bankovú úniu, ktorý pomáha riešiť roztrieštenosť bankového trhu a presadzovať skutočné európske záujmy. Pretrvávajúca politika a politické výzvy, pokiaľ ide o dobudovanie bankovej únie, sa však doteraz ukázali ako prekážka pre vytvorenie plne efektívneho vnútorného trhu pre bankovníctvo.

V tejto súvislosti existujú hranice vplyvu, ktorý môže mať samotná účinnosť JMD na vnútorný trh. Činnosti centralizovaného bankového dohľadu, ktoré JMD vykonáva od svojho vzniku, vrátane činností v reakcii na krízy z posledných rokov, možno vnímať ako významný príspevok k budovaniu dôvery medzi členskými štátmi tým, že zabezpečujú väčšiu odolnosť bankového sektora EÚ a zlepšujú spoluprácu v oblasti bankového dohľadu v celej EÚ³². Výmeny informácií s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vskutku poukázali na jasný pokrok pri ich integrácii do rozhodovacieho procesu, pokiaľ ide o záležitosti dohľadu, lepšiu komunikáciu a účasť na vymedzení priorít a stratégie v oblasti dohľadu, a lepšie združovanie zdrojov na dohľad na cezhraničné kontroly. JMD okrem toho prispel k účinnému zníženiu rizika v bankovom sektore EÚ, čím sa dosiahol významný pokrok v zlepšovaní riadenia rizík

³¹ [Návrh Komisie, ktorým sa zriaďuje Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.](#)

³² V tejto súvislosti ECB nedávno uzatvorila memorandum o porozumení so šiestimi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na JMD, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 6 nariadenia o JMD.

v bankách v prípade nesplácaných úverov³³. Hoci JMD v posledných rokoch fungoval stále lepšie a ako inštitúcia dozrel a vyvinul sa, jeho vplyv na hladké fungovanie vnútorného trhu je naďalej obmedzený politickými výzvami bankovej únie. V praxi sa to premieta do určitého stupňa segmentácie trhu pozdĺž štátnych hraníc, ako aj do obmedzenej konsolidácie medzi bankami so sídlom v rôznych členských štátoch.

Jedna z obáv, ktoré boli vznesené pri zriaďovaní JMD, sa sústredila na riziko, že by mohol vytvoriť rôzne modely integrácie medzi bankami v zúčastnených členských štátoch a bankami v nezúčastnených členských štátoch, čím by došlo k roztrieštenosti vnútorného trhu. V praxi sa táto obava nenaplnila na jednej strane preto, že integrácia do bankového systému v zúčastnených členských štátoch je stále nedostatočná, a na druhej strane preto, že spolupráca medzi ECB a príslušnými orgánmi v nezúčastnených členských štátoch bola bezproblémová, najmä prostredníctvom kolégií a výmeny informácií opierajúcich sa o pevné rámce (memorandá o porozumení).

6. Závery

Analýza vykonaná počas preskúmania a prezentovaná v tejto správe podporuje názor, že JMD sa vyvinul na vyspelú organizáciu, ktorá dobre funguje. Po viac ako ôsmich rokoch od svojho založenia sa JMD osvedčil ako rešpektovaný orgán dohľadu, ktorý je schopný plniť svoj mandát stanovený v nariadení o JMD.

Od svojho posledného preskúmania JMD pokračoval v zdokonaľovaní svojich postupov dohľadu a ďalej upevňoval svoju právomoc. V posledných rokoch vyvinul harmonizovanejšie, transparentnejšie a porovnateľnejšie postupy dohľadu, napríklad na stanovenie dodatočných požiadaviek na vlastné zdroje bánk a usmernenia týkajúceho sa dodatočných vlastných zdrojov, ako aj na vykonanie posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti. Tieto zlepšenia mali pozitívny vplyv na úzku spoluprácu medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, čo je dôležitý a jedinečný rozmer JMD. Spätná väzba získaná počas preskúmania v súvislosti s touto spoluprácou bola veľmi pozitívna a zdôraznila vzájomnú dôveru, ktorá existuje medzi ECB a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vrátane tých, ktoré sa zúčastňujú na JMD prostredníctvom úzkej spolupráce. To zase umožňuje JMD ďalej rozvíjať svoj prístup založený na riziku v oblasti dohľadu, ako sa ukázalo pri pilotnom projekte SREP. Výsledkom je efektívnejšie pridelovanie zdrojov.

JMD sa takisto ukázal ako schopný rýchlo sa prispôbiť novým výzvam v oblasti dohľadu, ako aj neočakávaným nepriaznivým udalostiam. Z preskúmania vyplynulo, že JMD bol vo všeobecnosti oceňovaný, a to aj zainteresovanými stranami z odvetvia, za svoj rýchly a aktívny prístup k riešeniu výziev spojených s krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19. Zároveň sa ukazuje, že JMD je proaktívny a schopný zaujať k bankovému dohľadu výhľadový prístup, o čom svedčí jeho úsilie v oblasti rizík súvisiacich so zmenou klímy.

Preskúmanie poukázalo aj na niektoré oblasti, na ktoré sa bude potrebné naďalej zameriavať. Po prvé, JMD čelí výzvam týkajúcim sa dostupnosti zručností, ktoré sú potrebné na

---

³³ Podľa údajov ECB sa objem nesplácaných úverov v bankovom sektore EÚ od roku 2015 znížil o 64 %.

Odkaz je dostupný tu:

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2023/html/ssm.sp230208~4ee762ce05.en.html>.

vykonávanie dohľadu vo vysoko špecializovaných oblastiach. To obmedzuje možnosť prioritizovať prácu v oblastiach, ako sú IKT/kybernetické riziká a posúdenia interných modelov. Po druhé, zistenia preskúmania zdôraznili dôležitosť externej komunikácie a spolupráce. Aj keď sa transparentnosť iniciatív v oblasti dohľadu voči dohliadaným subjektom zlepšila, komunikácia s príslušnými zainteresovanými stranami je naďalej dôležitá, aby sa zabezpečilo, že chápu očakávania orgánov dohľadu a výsledky, ktoré orgány dohľadu požadujú. V posledných rokoch JMD vynaložil veľké úsilie aj na spoluprácu s inými orgánmi dohľadu, ako je napríklad jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií, Európsky orgán pre bankovníctvo, orgány pre boj proti praniu špinavých peňazí, nebankové orgány dohľadu a orgány dohľadu z tretích krajín. Na tento účel JMD uzatvoril s mnohými z nich memorandá o porozumení. V nadchádzajúcich rokoch je dôležité zabezpečiť ich účinné využívanie, najmä v súvislosti so spoluprácou s nebankovými orgánmi dohľadu, čo bude viesť k lepším výsledkom v oblasti dohľadu. Po tretie, posledná oblasť, ktorá si bude vyžadovať ďalšiu pozornosť, ale ktorá je mimo kontroly samotného JMD, sa týka harmonizácie určitých legislatívnych oblastí. Preskúmanie poukázalo na ťažkosti, ktorým JMD čelí v oblasti posúdenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, právomocí v oblasti ukladania sankcií a boja proti praniu špinavých peňazí v prípadoch, keď do značnej miery závisí od vnútroštátneho práva. Dohľadu by prospel harmonizovanejší právny rámec, keďže by sa tým riešili obavy týkajúce sa nerovnakých podmienok v rámci JMD.

Celkovo sa v rámci preskúmania neidentifikovali oblasti, ktoré by si v tejto fáze vyžadovali zásadné zmeny v nariadení o JMD. Komisia na základe poznatkov získaných počas preskúmania dospela k záveru, že pilier dohľadu bankovej únie je v súčasnosti dobre zavedený a účinne funguje. Mal by preto vzbudzovať dôveru v príležitosti, ktoré by dobudovaná banková únia mohla priniesť, a to nielen pre vnútorný trh.